

EXPUNERE DE MOTIVE

Secțiunea 1

Titlul proiectului de act normativ

LEGE pentru eliminarea birocrăției privind adaosul comercial prin modificarea Legii nr. 12/1990 privind protejarea populației împotriva unor activități de producție, comerț sau prestări de servicii ilicite

Secțiunea a 2-a

Motivul emiterii actului normativ

1. Descrierea situației actuale

În prezent, operatorii economici au obligația de a declara la organele fiscale adaosurile comerciale și cele de comision practicate. Asta în ciuda faptului că România este o economie de piață liberă, pe care prețurile se formează prin cerere și ofertă, iar legea nici măcar nu prevede praguri maxime pentru un asemenea „adaos”. În realitate, este vorba de o normă desuetă care a supraviețuit până în prezent și generează o birocrăție inutilă în plus pentru operatorii economici, dar și riscul real al aplicării unor amenzi deși nu există un prejudiciu sau vătămarea vreunui interes.

Mai mult, întrucât economia de piață presupune o varietate enormă de produse, dar și diferențe considerabile între prețurile de achiziție a bunurilor intermediare și prețurile de vânzare ale operatorilor economici, care se schimbă cu trecerea timpului, este practic imposibil de prevăzut așa-zisul adaos comercial practic. Din acest motiv, în practică, declarația adaosului comercial, pentru care nici măcar nu există un tipizat agreat sau implementat de guvern, se face pentru intervale generale și atotcuprinzătoare de tipul „între 0-9999%”.

În aceste condiții, nedepunerea declarației adaosului practicat nu lezează vreun interes, iar operatorii economici pot stabili ce adaos doresc. Cu toate acestea, ei trebuie să se supună acestei operațiuni birocratice inutile. Mai grav, nedepunerea unei declarații reprezintă totuși prilejul aplicării unor

amenzi contravenționale, sau al unor eventuale abuzuri din partea agenților constatați care, negăsind altceva în neregulă cu operatorul economic, se leagă de lipsa acestei declarații inutile.

Astfel, inspectorii ANAF au aplicat în anul 2017 un număr de 4 amenzi în cuantum de 31.500 de lei și în anul 2018 un număr de 3 amenzi în cuantum de 18.000 de lei. În mod inexplicabil, în anul 2019 s-au aplicat de peste 10 ori mai multe amenzi, respectiv 49 de amenzi în cuantum de 868.000 de lei. Toate acestea pentru nedepunerea unei declarații care nu are nici un alt efect decât ferirea de riscul unei amenzi.

Trebuie subliniat că acestea sunt amenzi aplicate nu doar de inspectorii ANAF, existând posibilitatea aplicării lor inclusiv de aparatul de specialitate al primarului, de organele controlului financiar și de personalul Poliției Române, Jandarmeriei și Poliției de Frontieră.

Contextul juridic și originea acestei contravenții

Norma privind declarația adaosului supraviețuiește din perioada de tranziție a României de la economia socialistă la o economie de piață, când statul controla încă formarea prețurilor, iar adaosul comercial reprezenta un astfel de instrument de control, fiind totodată o componentă importantă în formarea prețurilor în acel regim de tranziție.

Trebuie precizat că liberalizarea prețurilor în România după 1989 a avut loc treptat, fiind prevăzute diferite norme în acest într-o serie de acte. Spre exemplu, Art. 11 din HG 1109/1990 cu privire la liberalizarea prețurilor și măsuri de protecție socială prevedea că „*Prețurile cu amanuntul la produsele care se execută și se comercializează de cel puțin trei agenți economici se formează pe baza prețurilor cu ridicata, negociate între producători și comercianți în funcție de condițiile pieței, precum și a adaosului comercial declarat al unităților de desfacere.*”

Aceasta a fost urmată de Hotărârea nr. 239/1991 cu privire la etapa a doua de liberalizare a prețurilor și tarifelor, iar apoi de Hotărârea nr. 464/1991 cu privire la reglementarea regimului prețurilor, care în Art. 12 prevedea că „*Prețurile cu amanuntul la produsele ce se execută și se comercializează de cel puțin trei agenți economici se formează pe baza prețurilor cu ridicata negociate potrivit prevederilor prezentei hotărâri, precum și a adaosului comercial declarat al unităților de desfacere, justificat de nivelul cheltuielilor și o rată a profitului stabilită în condiții de concurență.*”

În final, aceasta a fost la rândul ei abrogată de Hotărârea nr. 474/1999 privind declararea ca abrogată a unor acte normative, „în vederea eliminării

din legislația României a unor acte normative care contravin Constituției sau sunt contrare noii ordini de drept”.

Într-adevăr, odată cu finalizarea tranziției la o economie de piață, prețurile au devenit formal rezultatul cererii și ofertei, lucru reținut și de Legea nr. 21/1996 în Art. 4: *„Prețurile produselor și tarifele serviciilor și lucrărilor se determină în mod liber prin concurență, pe baza cererii și ofertei”*. De asemenea, adaosul comercial era un prag important în legătură cu combaterea unor practici de tip monopol și în stabilirea faptei ilicite de speculă, aspecte adresate în normele de concurență moderne.

În aceste condiții, comercianților nu mai le este impus un anumit nivel maxim de adaos, ci sunt liberi să stabilească prețurile la orice nivel corespunde cererii și ofertei de piață. Adaosul comercial nu mai reprezintă o componentă distinctă în formarea prețurilor, iar operatorii sunt liberi să „stabilească” și declare adaosuri în orice quantum. În practică, asta a dus la declararea unor adaosuri de tipul „între 0 și 9999%”, dar mai important a dus la sancționarea contravențională a unor comercianți de bună-credință pentru simplul fapt că nu au depus o declarație lipsită de importanță și consecință.

Având în vedere că poate fi declarat orice nivel al adaosului comercial, că acest concept nu își mai are relevanța în stabilirea prețurilor în economia de piață, că nici măcar nu există un formular oficial pregătit de guvern pentru această declarație, dar mai ales că nu servește la nimic altceva decât la aplicarea unor amenzi fără să existe o vătămare a vreunui interes, se impune abrogarea acestei obligații.

Alte prevederi vizate spre abrogare

Pe lângă contravenția descrisă mai sus și prevăzută la **litera f)**, precum și cea înrudită privind depășirea adaosului declarat prevăzută la **litera j)** a art. 1 din lege, o serie de alte contravenții se impun a fi abrogate întrucât există un paralelism legal prin reglementarea acestora în acte legislative mai noi.

Enumerăm mai jos aceste litere, însoțite de normele mai noi sau mai exacte care sancționează faptele respective.

Litera b) privind *„vânzarea ambulantă a oricăror mărfuri în alte locuri decât cele autorizate de primărie, consilii județene sau prefecturi”*. Art. 26 din OG 21/1992: *„Comercializarea produselor și prestarea serviciilor se fac în locuri și în spații autorizate, conform reglementărilor legale în vigoare.”* Iar art. 50 alin. (1) lit. d) stabilește că este contravenție.

Litera c) privind *„condiționarea vânzării unor mărfuri sau a prestării unor servicii de cumpărarea altor mărfuri ori de prestarea de servicii”*. Vânzarea condiționată este deja interzisă și sancționată de o lege mai

	nouă. Art. 51 din OG 99/2000 prevede: „Este interzisă condiționarea vânzării către consumator a unui produs de cumpărarea unei cantități impuse sau de cumpărarea concomitentă a unui alt produs sau serviciu. De asemenea, este interzisă prestarea unui serviciu către consumator, condiționată de prestarea altui serviciu sau de cumpărarea unui produs.” Iar Art. 73 pct. 20 stabilește că nerespectarea acestei obligații este contravenție. Litera d) privind „expunerea spre vânzare ori vânzarea de mărfuri sau orice alte produse fără specificarea termenului de valabilitate ori cu termenul de valabilitate expirat”. Art. 5 din OG 21/1992: „Produsele se comercializează numai în cadrul termenului de valabilitate/datei de minimă durabilitate pentru produsele nealimentare sau al datei-limită de consum pentru produsele alimentare/datei durabilității minime stabilite de producător.” Iar art. 50 alin. (1) lit. c) stabilește că este contravenție. Litera g) privind „omisiunea întocmirii și afișării, în unitate, la locurile de desfacere sau servire, de către operatorii economici a prețurilor și tarifelor, a categoriei de calitate a produselor sau serviciilor ori, acolo unde este cazul, a listei de prețuri și tarife”. Articolele 64-66 din OG 99/2000 reglementează etichetarea și ambalarea. Art. 64: „La vânzarea produsului sau la prestarea serviciului comerciantul ori, după caz, prestatorul trebuie să aducă cu bună-credință la cunoștință consumatorului, la solicitarea acestuia, pe lângă informațiile furnizate prin etichetare, marcare și ambalare și informații corecte și utile privind caracteristicile produsului sau serviciului, condițiile de vânzare și modul de utilizare.” Articolul 67 prevede obligația indicării prețurilor/tarifelor. Litera h) privind „neexpunerea la vânzare a mărfurilor existente, vânzarea preferențială, refuzul nejustificat al vânzării acestora sau al prestării de servicii cuprinse în obiectul de activitate al operatorului economic”. Refuzul vânzării către consumator este interzis de Art. 56 din OG 99/2000: „Se interzice a se refuza consumatorului fără un motiv justificat, conform prevederilor legale în vigoare, vânzarea unui produs sau prestarea unui serviciu.” Iar Art. 73 pct. 20 stabilește că nerespectarea acestei obligații este contravenție. Litera i) privind „acumularea de mărfuri de pe piața internă în scopul creării unui deficit pe piață și revânzării lor ulterioare sau al suprimării concurenței loiale”. Realitățile economice moderne exclud un astfel de scenariu, și în orice caz ar deveni incidente normele din legea concurenței care sancționează practicile monopoliste, abuzul de putere dominantă și concurența neloială. Litera k) privind „falsificarea ori substituirea de mărfuri sau orice alte produse, precum și expunerea spre vânzare ori vânzarea de asemenea bunuri, cunoscând că sunt falsificate sau substituite”. Art. 4 alin. (2) din OG 21/1992: „Se interzic producerea, importul și comercializarea produselor falsificate sau contrafăcute.” Iar Art. 50 alin. (1) lit. a) stabilește că e contravenție.
2. Schimbări preconizate	Abrogarea literelor b), c), d), f), g), h), i), j) și k) ale articolului 1.

	Vizează în principal abrogarea contravențiilor privind declararea adaosului comercial practicat și depășirea acestui adaos, având în vedere că acesta nu mai reprezintă o componentă a formării prețurilor în economia de piață din România, iar legea nu mai prevede anumite limite maxime pentru stabilirea sa. De asemenea, se vizează abrogarea altor contravenții enumerate mai sus având în vedere sancționarea lor prin acte legislative mai noi.
Alte informații	Nu este cazul.

Secțiunea a 3-a
Impactul socio-economic al proiectului de act normativ

1. Impact macroeconomic	Nu este cazul.
2. Impact asupra mediului de afaceri	Impactul este pozitiv, eliminând obligația depunerii unei declarații pentru care nici nu există tipizat, care poate conține orice limite imaginabile și care expune operatorii economici la aplicarea unor sancțiuni abuzive în ciuda faptului că nu au adus atingere vreunui interes, ținând cont de finalizarea tranziției României la economia de piață în urmă cu aproape 30 de ani.
3. Impact social	Nu este cazul.
4. Impact asupra mediului	Nu este cazul.
5. Alte informații	Nu este cazul.

Secțiunea a 4-a
Impactul financiar asupra bugetului general consolidat, atât pe termen scurt, pentru anul curent, cât și pe termen lung (pe 5 ani)

Nu este cazul.						
Indicatori	Anul curent	Următorii 4 ani				Media pe 5 ani
1. Modificări ale veniturilor bugetare, plus/minus, din care:						
a) buget de stat, din acesta:						
(i) impozit pe profit						
(ii) impozit pe venit						
b) bugete locale:						
(i) impozit pe profit						
c) bugetul asigurărilor sociale de stat:						
(i) contribuții de asigurări						
2. Modificări ale						

cheltuielilor bugetare, plus/minus, din care:						
a) buget de stat, din acesta:						
(i) cheltuieli de personal						
(ii) bunuri și servicii						
(iii) transferuri între unități ale administrației publice						
(iiii) Alte cheltuieli						
(iiiii) Cheltuieli de capital						
b) bugetele locale:						
(i) cheltuieli de personal						
(ii) bunuri și servicii						
c) bugetul asigurărilor sociale de stat:						
(i) cheltuieli de personal						
(ii) bunuri și servicii						
3. Impact financiar, plus/minus, din care:						
a) buget de stat						
b) bugetele locale						
4. Propuneri pentru acoperirea creșterii cheltuielilor bugetare						
5. Propuneri pentru a compensa reducerea veniturilor bugetare						
6. Calculele detaliate privind fundamentarea modificărilor veniturilor și/sau cheltuielilor bugetare						
7. Alte informații						

Secțiunea a 5-a

Efectele proiectului de act normativ asupra legislației în vigoare	
1. Proiecte de acte normative suplimentare	Nu este cazul.
2. Compatibilitatea proiectului de act normativ cu legislația comunitară în materie	Nu este cazul.
3. Decizii ale Curții Europene de Justiție și alte documente	Nu este cazul.
4. Evaluarea conformității	Nu este cazul.
5. Alte acte normative și/sau documente internaționale din care decurg angajamente	Nu este cazul.
6. Alte informații	Nu este cazul.
Secțiunea a 6-a Consultările efectuate în vederea elaborării proiectului de act normativ	
1. Informații privind procesul de consultare cu organizații neguvernamentale, institute de cercetare și alte organisme implicate	Nu este cazul.
2. Fundamentarea alegerii organizațiilor cu care a avut loc consultarea, precum și a modului în care activitatea acestor organizații este legată de obiectul prezentului act normativ	Nu este cazul.
3. Consultările organizate cu autoritățile administrației publice locale, în situația în care prezentul act normativ are ca obiect activități ale acestor autorități, în condițiile <i>Hotărârii Guvernului nr. 521/2005 privind procedura de consultare a structurilor asociative ale autorităților administrației publice locale</i> la elaborarea proiectelor de acte normative	Nu este cazul.
4. Consultările desfășurate în cadrul consiliilor interministeriale, în conformitate cu prevederile <i>Hotărârii Guvernului nr. 750/2005 privind constituirea consiliilor interministeriale permanente</i>	Nu este cazul.
5. Informații privind avizarea de către: a) Consiliul Legislativ b) Consiliul Suprem de Apărare a Țării c) Consiliul Economic și Social d) Consiliul Concurenței e) Curtea de Conturi	Necesită avizul Consiliului Legislativ, Consiliului Economic și Social.
Secțiunea a 7-a Activități de informare publică privind elaborarea și implementarea proiectului de act normativ	

1. Informarea societății civile cu privire la necesitatea elaborării actului normativ	Nu este cazul
2. Informarea societății civile cu privire la eventualul impact asupra mediului în urma implementării prezentului act normativ, precum și efectele asupra sănătății și securității cetățenilor sau diversității biologice.	Nu este cazul.
3. Alte informații	
Secțiunea a 8-a Măsuri de implementare	
1. Măsurile de punere în aplicare a prezentului act normativ de către autoritățile administrației publice centrale și/sau locale – înființarea unor noi organisme sau extinderea competențelor instituțiilor existente	Nu este cazul

În numele inițiatorilor:

Deputat USR Claudiu Iulius Gavril Năsui

Deputat USR Ilie Dan Barna

Deputat PSD Sorin Lazăr

**LEGE pentru eliminarea birocrației privind adaosul comercial prin modificarea Legii nr. 12/1990
privind protejarea populației împotriva unor activități de producție, comerț sau prestări de servicii
ilicite**

Nr. Crt.	Nume Prenume	Deputat / Senator	Grup Parlamentar	Semnătură
1	NASUI CLAUDIU	Dep	USR	
2	PRUNĂ CRISTINA-MĂRĂLINA	Dep	USR	
3	Dan Barnea	Dep	USR	
4	Caran Ionu	Dep	PSD	
5	RĂDUȚ VIORETA	DEP	PSD	
6	Petru Florin Manole	DEP	PSD	
7	DOBRICĂ IONELA VIORELA	DEP	PSD	
8	POP ANDREI	DEP	PSD	
9	MOSTEANU LIVIU-DONAT	DEP	USR	
10	TOACA IULI	DEP	PSD	
11	POREȘU NICOLAE DANIEL	DEP	USR	
12	OTESANU DANIELA	DEP	PSD	
13	Remmerito P. Ghibom	SEN	PSD	
14	Imoniu Ungureanu	DEP	USR	
15	Christina Iuriciu	DEP	USR	
16	Rodescu Bogdan	USR	Dep.	
17	Opres Stelu Rodu	PSD	Sen	
18	VISAN GEORGE	PSD	DEP	
19	DURUS VLAD	USR DEP		